

Before submitting their paper to the Editorial Office of the Serbian Archives of Medicine, authors should read the Instructions for Authors, where they will find all the necessary information on writing their manuscript in accordance with the journal's standards. It is essential that authors prepare their manuscript according to established specifications, as failure to do so will result in paper being delayed or rejected. Serbian Archives of Medicine provides no fee for published articles. By submitting a paper for publishing consideration, authors of a paper accepted for publication in the Serbian Archives of Medicine grant and assign all copyrights to the publisher – the Serbian Medical Society.

GENERAL INSTRUCTIONS. *Serbian Archives of Medicine* publishes papers that have not been, either in their entirety or partially, previously published, and that have not been accepted for publication elsewhere. *Serbian Archives of Medicine* publishes papers in English and Serbian. For better availability and citation, authors are encouraged to submit articles of all types in English. The journal publishes the following article types: editorials, original papers, preliminary and short communications, case reports, video-articles, images in clinical medicine, review articles, current topics, articles for practitioners, history of medicine articles, language of medicine articles, medical ethics (clinical ethics, publication ethics) and regulatory standards in medicine, congress and scientific meeting reports, personal view articles, invited commentaries, letters to the editor, book reviews, professional news, In memoriam and other articles. Original papers, case reports, preliminary and short communications, review articles, current topics, video-articles and images in clinical medicine are published in English only, while other article types may be published in Serbian if the Editorial Office reaches such decision.

The papers are always submitted with Summary in both English and Serbian, included in the manuscript file. The text of the manuscript should be typed in *MS Word* using the *Times New Roman* typeface, and font size 12 pt. The text should be prepared with margins set to 25 mm and onto A4 paper size, with double line spacing, aligned left and the initial lines of all paragraphs indented 10 mm, without hyphenation. Tabs and successive blank spaces are not to be used for text alignment; instead, ruler alignment control tool and *Toolbars* are suggested. In order to start a new page within the document, *Page Break* option should be used instead of consecutive enters. Only one space follows after any punctuation mark. If special signs (symbols) are used in the text, use the *Symbol* font. References cited in the text are numbered with Arabic numerals within parenthesis (for example: [1, 2]), in order of appearance in the text. Pages are numbered consecutively in the right bottom corner, beginning from the title page.

When writing text in English, linguistic standard American English should be observed. Write short and clear sentences. Generic names should be exclusively used for the names of drugs. Devices (apparatuses, instruments) are termed by trade names, while their name and place of production should be indicated in the brackets. If a letter-number combination is used, the number should be precisely designated in superscript or subscript (i.e., ⁹⁹Tc, IL-6, O₂, CD8). If something is commonly written in italics, such as genes (e.g. *BRCA1*), it should be written in this manner in the paper as well.

If a paper is a part of a master's or doctoral thesis, or a research project, that should be designated in a separate note at the end of the text. Also, if the article was previously presented at any scientific meeting, the name, venue and time of the meet-

ing should be stated, as well as the manner in which the paper had been published (e.g. changed title or abstract).

CLINICAL TRIALS. Clinical trial is defined as any research related to one or more health related interventions in order to evaluate the effects on health outcomes. The trial registration number should be included as the last line of the Summary.

ETHICAL APPROVAL. Manuscripts with human medical research should contain a statement that the subjects' written consent was obtained, according to the Declaration of Helsinki, the study has been approved by competent ethics committee, and conforms to the legal standards. Experimental studies with human material and animal studies should contain statement of the institutional ethics committee and meet legal standards.

CONFLICT OF INTEREST STATEMENT. The manuscript must be accompanied by a disclosure statement from all authors (contained within the Submission Letter) declaring any potential interest or stating that the authors have no conflict of interest. For additional information on different types of conflict of interest, please see World Association of Medical Editors (WAME, www.wame.org) policy statement on conflict of interest.

AUTHORSHIP. All individuals listed as authors should be qualified for authorship. Every author should have participated sufficiently in writing the article in order to take responsibility for the whole article and results presented in the text. Authorship is based only on: crucial contribution to the article conception, obtaining of results or analysis and interpretation of results; design of manuscript or its critical review of significant intellectual value; final revision of the manuscript being prepared for publication.

The authors should enclose the description of contribution to the article of every co-author individually (within the Submission Letter). Funding, collection of data or general supervision of the research group alone cannot justify authorship. All other individuals having contributed to the preparation of the article should be mentioned in the *Acknowledgment* section, with description of their contribution to the paper, with their written consent.

PLAGIARISM. Since January 1, 2019 all manuscripts have been submitted via SCIndeks Assistant to Cross Check (software iThenticate) for plagiarism and auto-plagiarism control. The manuscripts with approved plagiarism/auto-plagiarism will be rejected and authors will not be welcome to publish in Serbian Archives of Medicine.

TITLE PAGE. The first page of the manuscript (cover sheet) should include the following: title of the paper without any abbreviations; suggested running title; each author's full names and family names (no titles), indexed by numbers; official name, place and country of the institution in which authors work (in order corresponding to the indexed numbers of the authors); at the bottom of the page: name and family name, address, phone and fax number, and e-mail address of a corresponding author.

SUMMARY. Along with the original article, preliminary and short communication, review article, case report, article on history of medicine, current topic article, article for language of medicine and article for practitioners, the summary not exceeding 100–250 words should be typed on the second page of the manuscript. In original articles, the summary should have the fol-

lowing structure: Introduction/Objective, Methods, Results, Conclusion. Each segment should be typed in a separate paragraph using boldface. The most significant results (numerical values), statistical analysis and level of significance are to be included. The conclusion must not be generalized; it needs to point directly to the results of the study. In case reports, the summary should consist of the following: Introduction (final sentence is to state the objective), Case outline (Outline of cases), Conclusion. Each segment should be typed in a separate paragraph using boldface. In other types of papers, the summary has no special outline.

KEYWORDS. Below the summary, 3 to 6 keywords or phrases should be typed. The keywords need not repeat words in the title and should be relevant or descriptive. *Medical Subject Headings – MeSH* (<https://www.nlm.nih.gov/mesh/meshhome.html>) are to be used for selection of the keywords.

TRANSLATION INTO SERBIAN. The third page of the manuscript should include: title of the paper in the Serbian language; each author's full name and family name (no titles), indexed by numbers; official name, place and country of the institution in which authors work. On the fourth page of the manuscript the summary (100–250 words) and keywords (3–6) should be typed, but this refers only to papers in which a summary and keywords are compulsory. The terms taken from foreign literature should be translated into comprehensible Serbian. All foreign words or syntagms that have a corresponding term in Serbian should be replaced by that term.

If an article is entirely in Serbian (e.g. article on history of medicine, article for “Language of medicine,” etc.), captions and legends of all enclosures (tables, graphs, photographs, schemes) – if any – should be translated into English as well.

STRUCTURE OF THE MANUSCRIPT. All section headings should be in capital letters using boldface. Original articles and preliminary and short communications should have the following section headings: Introduction (objective is to be stated in the final paragraph of the Introduction), Methods, Results, Discussion, Conclusion, References. A review article and current topic include: Introduction, corresponding section headings, Conclusion, References. The firstly named author of a review article should cite at least five auto-citations (as the author or co-author of the paper) of papers published in peer-reviewed journals. Co-authors, if any, should cite at least one auto-citation of papers also published in peer-reviewed journals. A case report should consist of: Introduction (objective is to be stated in the final paragraph of the Introduction), Case Report, Discussion, References. No names of patients, initials or numbers of medical records, particularly in illustrations, should be mentioned. Case reports cannot have more than five authors. Letters to the editor need to refer to papers published in the *Serbian Archives of Medicine* within previous six months; their form is to be comment, critique, or stating own experiences. Publication of articles unrelated to previously published papers will be permitted only when the journal's Editorial Office finds it beneficial.

All enclosures (tables, graphs, photographs, etc.) should be placed at the end of the manuscript, while in the body of the text a particular enclosure should only be mentioned and its preferred place indicated. The final arrangement (position) of the enclosures will depend on page layout.

ABBREVIATIONS. To be used only if appropriate, for very long names of chemical compounds, or as well-known abbreviations (standard abbreviations such as DNA, AIDS, HIV, ATP,

etc.). Full meaning of each abbreviation should be indicated when it is first mentioned in the text unless it is a standard unit of measure. No abbreviations are allowed in the title. Abbreviations in the summary should be avoided, but if they have to be used, each of them should be explained when first mentioned in the text of the paper.

DECIMAL NUMBERS. In papers written in English, including text of the manuscript and all enclosures, a decimal point should be used in decimal numbers (e.g. 12.5 ± 3.8), while in Serbian papers a decimal comma should be used (e.g. $12,5 \pm 3,8$). Wherever applicable, a number should be rounded up to one decimal place.

UNITS OF MEASURE. Length, height, weight and volume should be expressed in metric units (meter – m, kilogram – kg, gram – g, liter – l) or subunits. Temperature should be in Celsius degrees (°C), quantity of substance in moles (mol), and blood pressure in millimeters of mercury column (mmHg). All results of hematological, clinical and biochemical measurements should be expressed in the metric system according to the International System of Units (SI units).

LENGTH OF PAPER. The entire text of the manuscript – title page, summary, the whole text, list of references, all enclosures including captions and legends (tables, photographs, graphs, schemes, sketches), title page and summary in Serbian – must not exceed 5,000 words for original articles, review articles and articles on history of medicine, and 3,000 words for case reports, preliminary and short communications, current topics, articles for practitioners, educational articles and articles for “Language of medicine”, congress and scientific meeting reports; for any other section maximum is 1,500 words.

Video-articles are to last 5–7 minutes and need to be submitted in the flv video format. The first shot of the video must contain the following: title of the journal in the heading (*Serbian Archives of Medicine*), title of the work, last names and initials of first and middle names of the paper's authors (not those of the creators of the video), year of creation. The second shot must show summary of the paper, up to 350 words long. The final shot of the video may list technical staff (director, cameraman, lighting, sound, photography, etc.). Video-articles need to be submitted along with a separate summary (up to 350 words), a single still/ photograph as an illustration of the video, and a statement signed by the technical staff renouncing copyrights in favor of the paper's authors. To check the required number of words in the manuscript, please use the menu *Tools–Word Count*, or *File–Properties–Statistics*.

ARTICLE ENCLOSURES are tables, figures (photographs, schemes, sketches, graphs) and video-enclosures.

TABLES. Each table, with its legend, should be self-explanatory. The title should be typed above the table and any explanatory information under the table. Tables should be numbered in Arabic numerals in order of citation in the text. Use *MS Word*, the menu *Table–Insert–Table*, inserting the adequate number of rows and columns. By the right click of the mouse, use the options *Merge Cells* and *Split Cells*. Use *Times New Roman*, font size 12 pt, with single line spacing and no indent to draw tables. Abbreviations used in tables should be explained in the legend below each respective table.

If the manuscript is entirely in the Serbian language, tables and corresponding legend should be both in Serbian and English. Also, the table cells should contain text in both languages (do not create two separate tables with a single language!).

FIGURES. Figures are all types of visual enclosures, and photographs, schemes, sketches and graphs are published as 'figures' in the *Serbian Archives of Medicine*. Figures should be numbered in Arabic numerals in order of citation in the text. Only original digital photographs (black-and-white or color), of minimum 300 dpi, and *jpg* or *tiff* format, are acceptable (small, blurry and photographs of poor quality will not be accepted for publishing!). If authors do not possess or are not able to provide digital photographs, then the original photos should be scanned in 300 dpi, and saved in original size. If a paper needs to be illustrated with a considerable number of figures, several figures will be published within the paper, and the rest will be available in the electronic version of the paper as a PowerPoint presentation (every figure needs to be numbered and be accompanied by legend). Video-enclosures (illustrations of a paper) can last 1–3 minutes and are submitted in the *flv* format. Along with the video, a still/photograph representative of the video is also needed, as it will be used as a placeholder in the electronic version of the paper, and as an illustration in the printed version.

If the manuscript is entirely in the Serbian language, photographs and corresponding legend should be both in Serbian and English.

Photographs may be printed and published in color, but possible additional expenses are to be covered by the authors.

GRAPHS. Graphs should be plotted in *Excel* in order to see the respective values distributed in the cells. The same graphs should be copied and pasted to the *Word* document, numbered in Arabic numerals by order of citation in the text. The text in the graphs should be typed in *Times New Roman*. Abbreviations used in graphs should be explained in the legend below the respective graph. In the printed versions of papers, graphs are generally published in black-and-white; therefore, it is suggested to avoid the use of colors in graphs, or to utilize colors of significant difference in brightness.

If the manuscript is entirely in the Serbian language, graphs and corresponding legend should be both in Serbian and English.

SCHEMES (SKETCHES). Schemes and sketches are to be submitted in *jpg* or *tiff* format. Schemes should be drawn in *CorelDraw* or *Adobe Illustrator* (programs for drawing vectors, curves, etc.). The text in the schemes should be typed in *Times New Roman*, font size 10 pt. Abbreviations used in schemes should be explained in the legend below the respective scheme. If the manuscript is entirely in the Serbian language, schemes and corresponding legend should be both in Serbian and English.

ACKNOWLEDGMENT. List all those individuals having contributed to preparation of the article but having not met the criteria of authorship, such as individuals providing technical assistance, assistance in writing the paper or running the department securing general support. Financial aid and all other support in the form of sponsorship, grants, donations of equipment and medications, etc., should be mentioned as well.

REFERENCES. The reference list is the responsibility of the authors. Cited articles should be readily accessible to the journal's readers. Therefore, following each reference, its DOI number and PMID number (if the article is indexed for MEDLINE/PubMed) should be typed. References should be numbered in Arabic numerals in order of citation in the text. The overall number of references should not exceed 30, except in review articles, where maximum of 50 is acceptable, and in meta-analyses, where up to 100 references are allowed. The number of citations of original articles must be at least 80% of

the total number of references, and the number of citations of books, chapters and literature reviews less than 20%. If monographs and articles written by Serbian authors could be included in the reference list, the authors are obliged to cite them. The majority of the cited articles should not be older than five years. Use of abstracts as references is not allowed. If it is important to comment on results published solely in the form of an abstract, it is necessary to do so within the text of the article. The references of articles accepted for publication should be designated as *in press* with the enclosed proof of approval for publication.

The references are cited according to the Vancouver style (*Uniformed Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals*), rules and formats established by the International Committee of Medical Journal Editors (<http://www.icmje.org>), used by the U.S. National Library of Medicine and scientific publications databases. Examples of citing publications (journal articles, books and other monographs, electronic, unpublished and other published material) can be found on the web site https://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html. In citation of references, the defined standards should be strictly followed, because it is one of the essential factors of indexing for classification of scientific journals.

SUBMISSION LETTER. The manuscript must be accompanied by the Submission Letter, which is signed by all authors and includes the following: 1) statement that the paper has never been published and concurrently submitted for publication to any other journal; 2) statement that the manuscript has been read and approved by all authors who have met the criteria of authorship; and 3) contact information of all authors of the article (address, email, telephone number, etc.). Blank Submission Letter form can be downloaded from the journal's web site (<http://www.srpskiarhiv.rs/en/submission-letter/SubmissionLetterForm2023.pdf>).

Additionally, the authors should submit the following copies of all permits for: reproduction of formerly published material, use of illustrations and publication of information on known people or disclosure of the names of people having contributed to the work.

MEMBERSHIP FEE AND REVIEW AND PUBLICATION FEES. For an article to be considered for publishing in the *Serbian Archives of Medicine*, all its authors and co-authors residing in Serbia (if they are medical doctors or doctors of dental medicine) must be members of the Serbian Medical Society (in accordance with Article 9 of the Society's Bylaw) for the year in which the paper is being submitted.

The following fees are required for the review, processing, and publication of manuscripts in the *Serbian Archives of Medicine*:

- Review fee for each manuscript submitted by domestic authors: 6,000 dinars per manuscript;
- Publication fee for each accepted manuscript by domestic authors: 12,000 dinars per manuscript;
- Review fee for each manuscript submitted by foreign authors: 75 EUR, or the dinar equivalent calculated at the National Bank of Serbia's middle exchange rate on the day of payment, per manuscript;
- Publication fee for each accepted manuscript by foreign authors: 150 EUR, or the dinar equivalent calculated at the National Bank of Serbia's middle exchange rate on the day of payment, per manuscript.

Respective fees must be paid before a manuscript is reviewed or published. Manuscripts for which the prescribed fees have not been paid will not be processed further.

Please note that the payment of this charge does not guarantee acceptance of the manuscript for publication and does not influence the outcome of the review procedure, in accordance with the Good Publication Practice. The journal accepts donations from sponsors to create a sum for payment reductions or waivers for authors unable to cover the article processing and publication charges (a justification of the inability to pay should be provided in such cases). Institutions (legal entities) cannot by their subscription cover this condition on behalf of the authors (natural persons). Copies of deposit slips for membership and article processing charge should be enclosed with the manuscript. Foreign authors are under no obligation to be members of the Serbian Medical Society. All the relevant information can be obtained via email address of the Editorial Office (office@srpskiarhiv.rs) and on the journal's web site (<http://srpskiarhiv.rs/en/subscription/>).

SUBMISSION. The online submission system will guide you through the process of entering your article details and uploading your files. All correspondence, including notification of the Editorial Office, requests for revision and editors' decision will be sent by e-mail.

Please submit your manuscript and all enclosures via:
<http://www.srpskiarhiv.rs>.

NOTE. The papers not complying with these instructions will not be reviewed and will be returned to the authors for revision. Observing the instructions for preparation of papers for the *Serbian Archives of Medicine* will shorten the time of the entire process of publication and will have a positive effect on the quality and timely release of the journal's issues. For further information, please contact us via the following address:

ADDRESS:

Serbian Archives of Medicine Editorial Office

Kraljice Natalije 1

11000 Belgrade

Serbia

Phones: (+381 11) 409-2776, 409-4479

E-mail: office@srpskiarhiv.rs

Website: www.srpskiarhiv.rs

ISSN 0370-8179

ISSN Online 2406-0895 OPEN ACCESS

Serbian Archives of Medicine is an Open Access Journal. All articles can be downloaded free of charge and used in accordance with the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International ([CC BY-NC](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)) licence.

Пре подношења рукописа Уредништву часописа „Српски архив за целокупно лекарство“ (СА) сви аутори треба да прочитају Упутство за ауторе (*Instructions for Authors*), где ће пронаћи све потребне информације о писању и припреми рада у складу са стандардима часописа. Веома је важно да аутори припреме рад према датим пропозицијама, јер уколико рукопис не буде усклађен с овим захтевима, Уредништво ће одложити или одбити његово публиковање. Радови објављени у СА се не хонораришу. За чланке који ће се објавити у СА, самом понудом рада Српском архиву сви аутори рада преносе своја ауторска права на издавача часописа – Српско лекарско друштво.

ОПШТА УПУТСТВА. СА објављује радове који до сада нису нигде објављени, у целости или делом, нити прихваћени за објављивање. СА објављује радове на енглеском и српском језику. Због боље доступности и веће цитираниости препоручује се ауторима да радове свих облика предају на енглеском језику. У СА се објављују следеће категорије радова: уводници, оригинални радови, претходна и кратка саопштења, прикази болесника и случајева, видео-чланци, слике из клиничке медицине, прегледни радови, актуелне теме, радови за праксу, радови из историје медицине и језика медицине, медицинске етике, регулаторних стандарда у медицини, извештаји са конгреса и научних скупова, лични ставови, коментари по позиви, писма уреднику, прикази књига, стручне вести, *In memoriam* и други прилози. Оригинални радови, претходна и кратка саопштења, прикази болесника и случајева, видео-чланци, слике из клиничке медицине, прегледни радови и актуелне теме, публикују се искључиво на енглеском језику, а остале врсте радова се могу публиковати и на српском језику само по одлуци Уредништва. Радови се увек достављају са сажетком на енглеском и српском језику (у склопу самог рукописа). Текст рада куцати у програму за обраду текста *Word*, фонтом *Times New Roman* и величином слова 12 тачака (12 pt). Све четири маргине подесити на 25 mm, величину странице на формат А4, а текст куцати с двоструким проредом, левим поравнањем и увлачењем сваког пасуса за 10 mm, без дељења речи (хифенације). Не користити табулаторе и узастопне празне карактере (спејсове) ради поравнања текста, већ алатке за контролу поравнања на лењиру и *Toolbars*. За прелазак на нову страну документа не користити низ „ентера“, већ искључиво опцију *Page Break*. После сваког знака интерпункције ставити само један празан карактер. Ако се у тексту користе специјални знаци (симболи), користити фонт *Symbol*. Подаци о коришћеној литератури у тексту означавају се арапским бројевима у угластим заградама – нпр. [1, 2], и то редоследом којим се појављују у тексту. Странице нумерисати редом у доњем десном углу, почев од насловне стране.

При писању текста на енглеском језику треба се придржавати језичког стандарда *American English* и користити кратке и јасне реченице. За називе лекова користити искључиво генеричка имена. Уређаји (апарати) се означавају фабричким називима, а име и место произвођача треба навести у облим заградама. Уколико се у тексту користе ознаке које су спој слова и бројева, прецизно написати број који се јавља у суперскрипту или супскрипту (нпр. ⁹⁹Tc, IL-6, O₂, CD8). Уколико се нешто уобичајено пише курзивом (*italic*), тако се и наводи, нпр. гени (*BRCA1*).

Уколико је рад део магистарске тезе, односно докторске дисертације, или је урађен у оквиру научног пројекта, то треба посебно назначити у Напомени на крају текста. Такође, уколико је рад претходно саопштен на неком стручном састанку, навести званичан назив скупа, место и време одржавања, да ли је рад и како публикован (нпр. исти или другачији наслов или сажетак).

КЛИНИЧКА ИСТРАЖИВАЊА. Клиничка истраживања се дефинишу као истраживања утицаја једног или више средстава или мера на исход здравља. Регистарски број истраживања се наводи у последњем реду сажетка.

ЕТИЧКА САГЛАСНОСТ. Рукописи о истраживањима на људима треба да садрже изјаву у виду писаног пристанка испитиваних особа у складу с Хелсиншким декларацијом и одобрење надлежног етичког одбора да се истраживање може извести и да је оно у складу с правним стандардима. Експериментална истраживања на хуманом материјалу и испитивања вршена на животињама треба да садрже изјаву етичког одбора установе и треба да су у сагласности с правним стандардима.

ИЗЈАВА О СУКОБУ ИНТЕРЕСА. Уз рукопис се прилаже потписана изјава у оквиру обрасца *Submission Letter* којом се аутори изјашњавају о сваком могућем сукобу интереса или његовом одсуству. За додатне информације о различитим врстама сукоба интереса посетити интернет-страницу Светског удружења уредника медицинских часописа (*World Association of Medical Editors – WAME*; <http://www.wame.org>) под називом „Политика изјаве о сукобу интереса“.

АУТОРСТВО. Све особе које су наведене као аутори рада треба да се квалификују за ауторство. Сваки аутор треба да је учествовао довољно у раду на рукопису како би могао да преузме одговорност за целокупан текст и резултате изнесене у раду. Ауторство се заснива само на: битном доприносу концепцији рада, добијању резултата или анализи и тумачењу резултата; планирању рукописа или његовој критичкој ревизији од знатног интелектуалног значаја; завршном дотеривању верзије рукописа који се припрема за штампање.

Аутори треба да приложе опис доприноса појединачно за сваког коаутора у оквиру обрасца *Submission Letter*. Финансирање, сакупљање података или генерално надгледање истраживачке групе сами по себи не могу оправдати ауторство. Сви други који су допринели изради рада, а који нису аутори рукописа, требало би да буду наведени у Захвалници с описом њиховог доприноса раду, наравно, уз писани пристанак.

ПЛАГИЈАРИЗАМ. Од 1. јануара 2019. године сви рукописи подвргавају се провери на плагијаризам/аутоплагијаризам преко *SCIndex Assistant – Cross Check (iThenticate)*. Радови код којих се докаже плагијаризам/аутоплагијаризам биће одбијени, а аутори санкционисани.

НАСЛОВНА СТРАНА. На првој страници рукописа треба навести следеће: наслов рада без скраћеница; предлог кратког наслова рада, пуна имена и презимена аутора (без титула) индексирана бројевима; званичан назив установе у којима аутори раде, место и државу (редоследом који одговара индексирањем бројевима аутора); на дну странице навести име и презиме, адресу за контакт, број телефона, факса и имејл адресу аутора задуженог за кореспонденцију.

САЖЕТАК. Уз оригинални рад, претходно и кратко саопштење, преглед литературе, приказ случаја (болесника), рад из историје медицине, актуелну тему, рад за рубрику језик медицине и рад за праксу, на другој по реду страници документа треба приложити сажетак рада обима 100–250 речи. За оригиналне радове, претходно и кратко саопштење сажетак треба да има следећу структуру: Увод/Циљ рада, Методе рада, Резултати, Закључак; сваки од наведених сегмената писати као посебан пасус који почиње болдованом речи. Навести најважније резултате (нумеричке вредности) статистичке анализе и ниво значајности. Закључак не сме бити уопштен, већ мора бити директно повезан са резултатима рада. За приказе болесника сажетак треба да има следеће делове: Увод (у последњој реченици навести циљ), Приказ болесника, Закључак; сегменте такође писати као посебан пасус који почиње болдованом речи. За остале типове радова сажетак нема посебну структуру.

КЉУЧНЕ РЕЧИ. Испод Сажетка навести од три до шест кључних речи или израза. Не треба да се понављају речи из наслова, а кључне речи треба да буду релевантне или описне. У избору кључних речи користити *Medical Subject Headings* – *MeSH* (<https://www.nlm.nih.gov/mesh/meshhome.html>).

ПРЕВОД НА СРПСКИ ЈЕЗИК. На трећој по реду страници документа приложити наслов рада на српском језику, пуна имена и презимена аутора (без титула) индексирана бројевима, званичан назив установа у којима аутори раде, место и државу. На следећој – четвртој по реду – страници документа приложити сажетак (100–250 речи) с кључним речима (3–6), и то за радове у којима је обавезан сажетак на енглеском језику. Превод појмова из стране литературе треба да буде у духу српског језика. Све стране речи или синтагме за које постоји одговарајуће име у нашем језику заменити тим називом. Уколико је рад у целости на српском језику, потребно је превести називе прилога (табела, графикана, слика, схема) уколико их има, целокупни текст у њима и легенду на енглески језик.

СТРУКТУРА РАДА. Сви поднаслови се пишу великим масним словима (болд). Оригинални рад и претходно и кратко саопштење обавезно треба да имају следеће поднаслов: Увод (Циљ рада навести као последњи пасус Увода), Методе рада, Резултати, Дискусија, Закључак, Литература. Преглед литературе и актуелну тему чине: Увод, одговарајући поднаслови, Закључак, Литература. Првоименовани аутор прегледног рада мора да наведе бар пет аутоцитата (као аутор или коаутор) радова публикованих у часописима с рецензијом. Коаутори, уколико их има, морају да наведу бар један аутоцитат радова такође публикованих у часописима с рецензијом. Приказ случаја или болесника чине: Увод (Циљ рада навести као последњи пасус Увода), Приказ болесника, Дискусија, Литература. Не треба користити имена болесника, иницијале, нити бројеве историја болести, нарочито у илустрацијама. Прикази болесника не смеју имати више од пет аутора.

Прилоге (табеле, графиконе, слике итд.) поставити на крај рукописа, а у самом телу текста јасно назначити место које се односи на дати прилог. Крајња позиција прилога биће одређена у току припреме рада за публикавање.

СКРАЋЕНИЦЕ. Користити само када је неопходно, и то за веома дугачке називе хемијских једињења, односно називе који су као скраћенице већ препознатљиви (стандардне скраћенице, као нпр. ДНК, сида, ХИВ, АТП). За

сваку скраћеницу пун термин треба навести при првом навођењу у тексту, сем ако није стандардна јединица мере. Не користити скраћенице у наслову. Избежавати коришћење скраћеница у сажетку, али ако су неопходне, сваку скраћеницу објаснити при првом навођењу у тексту.

ДЕЦИМАЛНИ БРОЈЕВИ. У тексту рада на енглеском језику, у табелама, на графиконима и другим прилозима децималне бројеве писати са тачком (нпр. 12.5 ± 3.8), а у тексту на српском језику са зарезом (нпр. $12,5 \pm 3,8$). Кад год је то могуће, број заокружити на једну децималу.

ЈЕДИНИЦЕ МЕРА. Дужину, висину, тежину и запремину изражавати у метричким јединицама (метар – *m*, килограм (грам) – *kg* (*g*), литар – *l*) или њиховим деловима. Температуру изражавати у степенима Целзијуса ($^{\circ}\text{C}$), количину супстанце у молима (*mol*), а притисак крви у милиметрима живиног стуба (*mm Hg*). Све резултате хематолошких, клиничких и биохемијских мерења наводити у метричком систему према Међународном систему јединица (*SI*).

ОБИМ РАДОВА. Целокупни рукопис рада који чине – насловна страна, сажетак, текст рада, списак литературе, сви прилози, односно потписи за њих и легенда (табеле, слике, графикони, схеме, цртежи), насловна страна и сажетак на српском језику – мора износити за оригинални рад, рад из историје медицине и преглед литературе до 5000 речи, а за претходно и кратко саопштење, приказ болесника, актуелну тему, рад за праксу, едукативни чланак и рад за рубрику „Језик медицине“ до 3000 речи; радови за остале рубрике могу имати највише 1500 речи. Видео-радови могу трајати 5–7 минута и бити у формату *avi*, *mp4* (*flv*). У првом кадру филма мора се навести: у наднаслову Српски архив за целокупно лекарство, наслов рада, презимена и иницијали имена и средњег слова свих аутора рада (не филма), година израде. У другом кадру мора бити уснимљен текст рада у виду апстракта до 350 речи. У последњем кадру филма могу се навести имена техничког особља (режија, сниматељ, светло, тон, фотографија и сл.). Уз видео-радове доставити: посебно текст у виду апстракта (до 350 речи), једну фотографију као илустрацију приказа, изјаву потписану од свег техничког особља да се одричу ауторских права у корист аутора рада.

ПРИЛОЗИ РАДУ су табеле, слике (фотографије, цртежи, схеме, графикони) и видео-прилози.

Свака табела треба да буде сама по себи лако разумљива. Наслов треба откуцати изнад табеле, а објашњења испод ње. Табеле се означавају арапским бројевима према редоследу навођења у тексту. Табеле цртати искључиво у програму *Word*, кроз мени *Table-Insert-Table*, уз дефинисање тачног броја колона и редова који ће чинити мрежу табеле. Десним кликом на мишу – помоћу опција *Merge Cells* и *Split Cells* – спајати, односно делити ћелије. Куцати фонтом *Times New Roman*, величином слова 12 *pt*, с једноструким проредом и без увлачења текста. Коришћене скраћенице у табели треба објаснити у легенди испод табеле. Уколико је рукопис на српском језику, приложити називе табела и легенду на оба језика. Такође, у једну табелу, у оквиру исте ћелије, унети и текст на српском и текст на енглеском језику (никако не правити две табеле са два језика!).

Слике су сви облици графичких прилога и као „слике“ у СА се објављују фотографије, цртежи, схеме и графикони. Слике се означавају арапским бројевима према редоследу навођења у тексту. Примају се искључиво дигиталне фотографије (црно-беле или у боји) резолуције најмање 300 dpi и формата записа *tiff* или *jpg* (мале, мутне и слике лошег квалитета неће се прихватати за штампање!). Уколико аутори не поседују или нису у могућности да доставе дигиталне фотографије, онда оригиналне слике треба скенирати у резолуцији 300 dpi и у оригиналној величини. Уколико је рад неопходно илустровати са више слика, у раду ће их бити објављено неколико, а остале ће бити у е-верзији чланка као *PowerPoint* презентација (свака слика мора бити нумерисана и имати легенду).

Видео-прилози (илустрације рада) могу трајати 1–3 минута и бити у формату *avi*, *mp4(flv)*. Уз видео доставити посебно слику која би била илустрација видео-приказа у е-издању и објављена у штампаном издању. Уколико је рукопис на српском језику, приложити називе слика и легенду на оба језика.

Слике се у свесци могу штампати у боји, али додатне трошкове штампе носе аутори.

Графикони треба да буду урађени и достављени у програму *Excel*, да би се виделе пратеће вредности распооређене по ћелијама. Исте графиконе прекопирати и у *Word*-ов документ, где се графикони означавају арапским бројевима према редоследу навођења у тексту. Сви подаци на графикону куцају се у фонту *Times New Roman*. Коришћене скраћенице на графикону треба објаснити у легенди испод графикона. У штампаној верзији чланка вероватније је да графикон неће бити штампан у боји, те је боље избегавати коришћење боја у графиконима, или их користити различитог интензитета. Уколико је рукопис на српском језику, приложити називе графикона и легенду на оба језика.

Цртежи и схеме се достављају у *jpg* или *tiff* формату. Схеме се могу цртати и у програму *CorelDraw* или *Adobe Illustrator* (програми за рад са векторима, кривама). Сви подаци на схеми куцају се у фонту *Times New Roman*, величина слова 10 pt. Коришћене скраћенице на схеми треба објаснити у легенди испод схеме. Уколико је рукопис на српском језику, приложити називе схема и легенду на оба језика.

ЗАХВАЛНИЦА. Навести све сараднике који су допринели стварању рада а не испуњавају мерила за ауторство, као што су особе које обезбеђују техничку помоћ, помоћ у писању рада или руководе одељењем које обезбеђује општу подршку. Финансијска и материјална помоћ, у облику спонзорства, стипендија, поклона, опреме, лекова и друго, треба такође да буде наведена.

ЛИТЕРАТУРА. Списак референци је одговорност аутора, а цитирани чланци треба да буду лако приступачни читаоцима часописа. Стога уз сваку референцу обавезно треба навести *DOI* број чланка (јединствену ниску карактера која му је додељена) и *PMID* број уколико је чланак индексан у бази *PubMed/MEDLINE*.

Референце нумерисати редним арапским бројевима према редоследу навођења у тексту. Број референци не би требало да буде већи од 30, осим у прегледу литературе, у којем је дозвољено да их буде до 50, и у метаанализи, где их је дозвољено до 100. Број цитираних оригиналних радова мора бити најмање 80% од укупног броја рефе-

ренци, односно број цитираних књига, поглавља у књигама и прегледних чланака мањи од 20%. Уколико се домаће монографске публикације и чланци могу уврстити у референце, аутори су дужни да их цитирају. Већина цитираних научних чланака не би требало да буде старија од пет година. Није дозвољено цитирање апстраката. Уколико је битно коментарисати резултате који су објављени само у виду апстракта, неопходно је то навести у самом тексту рада. Референце чланака који су прихваћени за штампу, али још нису објављени, треба означити са *in press* и приложити доказ о прихватању рада за објављивање.

Референце се цитирају према Ванкуверском стилу (униформисаним захтевима за рукописе који се предају биомедицинским часописима), који је успоставио Међународни комитет уредника медицинских часописа (<http://www.icmje.org>), чији формат користе *U.S. National Library of Medicine* и базе научних публикација. Примере навођења публикација (чланака, књига и других монографија, електронског, необјављеног и другог објављеног материјала) могу се пронаћи на интернет-страници https://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html.

Приликом навођења литературе веома је важно придржавати се поменутог стандарда, јер је то један од најбитнијих фактора за индексирање приликом класификације научних часописа.

ПРОПРАТНО ПИСМО (SUBMISSION LETTER). Уз рукопис обавезно приложити образац који су потписали сви аутори, а који садржи: 1) изјаву да рад претходно није објављиван и да није истовремено поднет за објављивање у неком другом часопису, 2) изјаву да су рукопис прочитали и одобрили сви аутори који испуњавају мерила ауторства, и 3) контакт податке свих аутора у раду (адресе, имејл адресе, телефоне итд.). Бланко образац треба преузети са интернет-странице часописа (<http://www.srpskiarhiv.rs/en/submission-letter/SubmissionLetterForm2023.pdf>).

Такође је потребно доставити копије свих дозвола за: репродуковање претходно објављеног материјала, употребу илустрација и објављивање информација о познатим људима или именовање људи који су допринели изради рада.

ЧЛАНАРИНА И НАКНАДЕ ЗА ОБРАДУ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ЧЛАНКА. Да би рад био разматран за објављивање у часопису *Српски архив за целокупно лекарство*, сви аутори који су лекари или стоматолози из Србије морају бити чланови Српског лекарског друштва (у складу са чланом 9 Статута Друштва) у години у којој рад предају на разматрање.

Следеће накнаде су обавезне како би рад био прегледан, обрађен и потенцијално објављен у *Српском архиву за целокупно лекарство*:

- накнада за преглед сваког примљеног рада домаћих аутора износи 6.000 динара по раду;
 - накнада за прихваћен рад, односно накнада за објављивање рада домаћих аутора износи 12.000 динара по раду;
 - накнада за преглед сваког примљеног рада страних аутора износи 75 евра, или динарска противвредност по средњем курсу НБС на дан плаћања, по раду;
 - накнада за прихваћен рад, односно накнада за објављивање рада страних аутора износи 150 евра, или динарска противвредност по средњем курсу НБС на дан плаћања, по раду.
- Накнаде се плаћају пре прегледања, односно пре објављивања рада. Радови за које нису плаћене накнаде неће бити прегледани, односно објављени.

Треба напоменути да уплата накнаде за преглед рада није гаранција да ће рад бити прихваћен и објављен у *Српском архиву за целокупно лекарство*.

Установе (правна лица) не могу преко своје претплате да испуне овај услов аутора (физичког лица). Уз рукопис рада треба доставити копије уплатница за чланарину и накнаду за преглед чланка, као доказ о уплатама. Часопис прихвата донације од спонзора који сnose део трошкова или трошкове у целини оних аутора који нису у могућности да измире накнаду за преглед чланка (у таквим случајевима потребно је часопису ставити на увид оправданост таквог спонзорства).

СЛАЊЕ РУКОПИСА. Онлајн систем за подношење радова водиће вас кроз поступак уноса података о чланку и отпремања ваших датотека. Рукопис рада и сви прилози уз рад достављају се искључиво електронски преко система за пријављивање на интернет-страници часописа: <http://www.srpskiarhiv.rs>

НАПОМЕНА. Рад који не испуњава услове овог упутства не може бити упућен на рецензију и биће враћен ауторима да га допуне и исправе. Придржавањем упутства за припрему рада знатно ће се скратити време целокупног процеса до објављивања рада у часопису, што ће позитивно утицати на квалитет чланака и редовност излажења часописа.

За све додатне информације, молимо да се обратите на доле наведене адресе и бројеве телефона.

АДРЕСА:

Српско лекарско друштво
Уредништво часописа „Српски архив за целокупно лекарство“
Ул. краљице Наталије 1
11000 Београд
Србија
Телефони: (+381 11) 409-2776, 409-4479
Е-mail: office@srpskiarhiv.rs
Интернет адреса: <http://www.srpskiarhiv.rs>

ISSN 0370-8179

ISSN Online 2406-0895 OPEN ACCESS

Српски архив за целокупно лекарство је часопис отвореног приступа. Сви чланци могу се бесплатно преузети и користити у складу са лиценцом *Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International* ([CC BY-NC](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)).

